

Udskriftsdato: mandag den 12. januar 2026

KEN nr 20219 af 03/09/2003 (Gældende)

Ankestyrelsens principafgørelse C-35-03 om hjælpemiddel - paryk "Hår for livet" - konkret og individuel vurdering - bedst egnet og billigst

Ministerium: Social- og Boligministeriet

Journalnummer: J.nr.: 3500064-03

Ankestyrelsens principafgørelse C-35-03 om hjælpemiddel - paryk "Hår for livet" - konkret og individuel vurdering - bedst egnet og billigst

Resume:

En 35 årig kvinde, som var uden hår som følge af hudsygdommen alopecia universalis, var ikke berettiget til hjælp til en paryk "Hår for livet" som et hjælpemiddel.

Ankestyrelsen vurderede at den ansøgte paryk "Hår for livet" - ud fra en konkret samlet vurdering af ansøgers situation - ikke kunne anses for i væsentlig grad yderligere at afhjælpe de varige følger af ansøgerens nedsatte funktionsevne og lette den daglige tilværelse i forhold til en maskinfremstillet paryk. En maskinfremstillet paryk fandtes i ansøgerens tilfælde i tilstrækkelig grad at afhjælpe den manglende hårvækst.

Ankestyrelsen fandt, at det ikke var udelukket, at "Hår for livet" kunne bevilges som et hjælpemiddel, når denne paryk må anses for at være bedst egnede og billigste hjælpemiddel frem for andre paryktyper ud fra en konkret og individuel vurdering.

Love:

Lov om social service - lovbekendtgørelse nr. 755 af 9. september 2002 - § 97, stk. 1 og § 97, stk. 4

Lov om social service - lovbekendtgørelse nr. 979 af 1. oktober 2008 - § 112, stk. 1 og § 112, stk. 3

Vejledninger:

Socialministeriets vejledning nr. 52 af 5. marts 1998 om støtte til hjælpemidler, biler, boligindretning m.v. (Lov om social service) - appendiks, pkt. 6, kapitel 6

Sagsfremstilling:

Sagen vedrørte en 35-årig kvinde, der havde mistet al hårvækst på hele kroppen på grund af hudsygdommen alopecia universalis. Ansøgeren havde siden 1986 anvendt maskinfremstillede parykker. Ansøgeren var gift og havde børn.

Kvinden ansøgte kommunen om bevilling af et nyt hårsystem "Hår for livet". Ansøgningen var suppleret med en udtalelse fra fabrikanten, som solgte det pågældende hårsystem. Hårsystemet bestod af meget fint, ægte hår på en ultratynd bund, som sad fast på issen i en monteringscreme i 1 måned ad gangen. Herefter blev hårsystemet afmonteret, renses og påmonteret igen. Holdbarheden var begrænset til 4 måneder, hvorefter håret blev uskiftet og erstattet af nyt hår. Hårdelen sad fast på issen i hele perioden og man kunne f.eks. bade og dyrke sport med håret på. Systemet blev kun solgt på abonnement. Der var et startbeløb på 9.375 kr. Herudover et abonnement på 1500 kr. pr. måned, i alt 18.000 kr. årligt.

Ansøgeren oplyste om de mange begrænsninger hun oplevede som følge af brug af maskinfremstillet paryk ved besøg i svømmehal og i go-cart bane, ved biografbesøg og ved foredrag m.v. Hun havde også problemer med at bruge hjelm, hvorfor hun ikke deltog i turene, når familien stod på ski. Herudover oplyste kvinden, at hun i sit arbejde i en købmandsforretning brugte megen energi på hele tiden at være sikker på, at det ikke kunne ses, at hun havde en paryk på. Ansøgeren beskrev, at hun så en utrolig frihed og et nyt liv uden begrænsninger ved at få bevilget "Hår for livet".

Kommunen gav afslag på ansøgningen. Kommunen fandt ud fra en helhedsvurdering fortsat, at lidelsen var afhjulpet med de maskinfremstillede parykker.

Kommunen oplyste ved remonstrationen, at kvinden tidligere havde fået bevilget 2 maskinfremstillede parykker pr. år, men siden 1994 hvor hun fik arbejde i et køkken, havde hun fået bevilget 4 maskinfremstillede parykker om året, fremstillet af kunstfiber.

Under nævnets behandling oplyste kvinden, at en fabriksfremstillet paryk kostede ca. 1.800 kr.

Nævnet fandt, at kvinden var berettiget til hjælp til parykken "Hår for livet" som et hjælpemiddel. Nævnet henviste til servicelovens § 97, stk. 1, nr. 1 og § 4 i Socialministeriets bekendtgørelse nr. 123 af 19. februar 1998 om ydelse af hjælpemidler og forbrugsgoder efter servicelovens § 97 og § 98. Det fremgår af disse bestemmelser, at der ydes støtte til hjælpemidler til personer med varigt nedsat funktionsevne, når hjælpemidlet i væsentlig grad kan afhjælpe de varige følger af funktionsnedsættelsen. Hjælpen ydes til det bedste og billigste hjælpemiddel.

Nævnet begrundede afgørelsen med, at parykken "Hår for livet" sad fast og derfor ikke blev skubbet skæv under almindeligt brug, herunder fritidsaktiviteter. Det var nævnets opfattelse, at en paryk, der sad fast ligesom det oprindelige hår, måtte anses for at være et væsentligt bedre hjælpemiddel end en løs paryk. Nævnet lagde vægt på, at en paryk var et særligt personligt hjælpemiddel, og at en optimal funktion var afgørende for brugerens velbefindende.

Nævnet henviste til punkt 29 i Socialministeriets vejledning af 5. marts 1998 om støtte til hjælpemidler, biler, boligindretning m.v., hvor det bl.a. er anført, at der kan være sket en udvikling på hjælpemiddelmarkedet, som giver mulighed for at få et hjælpemiddel, der er væsentlig bedre egnet.

I kommunens klage til Ankestyrelsen anmodede kommunen om principiel stillingtagen til, om alle, som havde fået bevilget fabriksfremstillede parykker, fremover skulle bevilges "Hår for livet", som koster 18.000 kr. årligt. Kvinden oplyste, at der var problemer med at den bevilgede paryk sad skævt eller faldt af. Kommunen vurderede, at disse problemer var generelle for alle, der benyttede paryk. Kommunen fandt ikke, at det var rimeligt at kommunen skulle pålægges at bevilge hjælp til "Hår for livet", da de fabriksfremstillede parykker havde dækket ansøgerens behov de sidste 16 år.

Under sagens behandling i Ankestyrelsen beskrev kvinden sine oplevelser efter at hun havde fået påmonteret parykken "Hår for livet". Hun oplevede at brug af den maskinfremstillede paryk gav problemer, som for eksempel i forbindelse med biografbesøg, hvor hun kun ville sidde bagerst i biografen og at hendes børn aldrig havde fået lov til at røre ved hendes paryk m.v. Ansøgeren beskrev også den frihed hun nu havde i forbindelse med at hun havde fået monteret "Hår for livet".

Sagen blev behandlet i principielt møde med henblik på en vurdering af bevilling af en hårprotese "Hår for livet" som et hjælpemiddel efter servicelovens § 97 sammenholdt med § 4 i Socialministeriets bekendtgørelse nr. 123 af 19. februar 1998 om ydelse af hjælpemidler og forbrugsgoder efter servicelovens § 97 og § 98, hvorefter hjælp ydes til anskaffelse af det bedst egnede og billigste hjælpemiddel.

Afgørelse:

Ankestyrelsen fandt, at kvinden ikke opfyldte betingelserne for at få bevilget en paryk "Hår for livet" som et hjælpemiddel efter servicelovens § 97, stk. 1, sammenholdt med § 1 og § 4 i Socialministeriets bekendtgørelse nr. 123 af 19. februar 1998 om ydelse af hjælpemidler og forbrugsgoder efter servicelovens § 97 og § 98 (pr. 1. april 2003 afløst af bekendtgørelse nr. 195 af 20. marts 2003).

Ankestyrelsen lagde til grund, at kvinden var 35 år og at hun fra sit 18. år havde mistet al hårvækst på grund af hudlidelsen alopecia universalis. Kvinden havde søgt om at få bevilget parykken "Hår for livet", der bestod af ægte hår, der var sat fast på hovedet ved hjælp af monteringscreme, og som blev udskiftet hver 4. måned.

Ankestyrelsen lagde videre til grund, at en paryk er et særligt personligt hjælpemiddel efter lovens § 97, stk. 4, og at det ikke er udelukket, at "Hår for livet" kan bevilges som et hjælpemiddel, når denne paryk må anses for at være bedst egnede og billigste hjælpemiddel frem for andre paryktyper ud fra en konkret og individuel vurdering.

Begrundelsen var, at Ankestyrelsen ud fra en konkret samlet vurdering af kvindens situation fandt, at den ansøgte paryk "Hår for livet" ikke kunne anses for i væsentlig grad yderligere at afhjælpe de varige følger af kvindens nedsatte funktionsevne og lette den daglige tilværelse i forhold til en maskinfremstillet paryk. En maskinfremstillet paryk fandtes i tilstrækkelig grad at kunne afhjælpe den manglende hårvækst.

Ankestyrelsen lagde vægt på, at der ikke forelå en lægelig eller anden særlig begrundelse for brugen af "Hår for livet" parykken. Det forhold, at en maskinfremstillet paryk ikke sad helt fast under brugen og kunne flytte sig i bestemte situationer, der bevirkede, at kvinden følte sig begrænset i aktiviteter i sociale sammenhænge, kunne ikke ændre Ankestyrelsens vurdering.

Ankestyrelsen lagde videre vægt på, at der ikke var oplysninger om, at en maskinfremstillet paryks udseende adskiller sig væsentligt fra udseendet af parykken "Hår for livet", og at kvinden i mange år havde fået bevilget maskinfremstillede parykker, og siden 1994 fire parykker årligt á ca. 1800 kr. pr. stk.

Ankestyrelsen lagde herefter vægt på, at parykken "Hår for livet" kostede 9.375 kr. i startbeløb og herefter 1.500 kr. i abonnement pr. måned, i alt 18.000 kr. årligt.

Ankestyrelsen ændrede således det sociale nævns afgørelse.

Ankestyrelsens afgørelse indebar abonnementet skulle ophøre. Kommunen blev bedt om at fastsætte et passende varsel herfor på mindst 3 måneder.